

เทศน์เช้า วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มนุษย์ต้องอยู่ด้วยอาหารนะ คนต้องอยู่ด้วยอาหาร เห็นไหม อาหารของร่างกาย ปัจจัยเครื่องอาศัย อาหารของใจ อาหารๆ เราว่าอาหารเป็นคำข้าว กวฬิงการหาร อาหาร ๔ ในวิภูฏะ เทวดา อินทร์ พรหม เขากินวิญญาณาหาร อาหารของใจใจ คูสิอารมณัความรู้สึกมันคิด เวลาความคิดนี้ใจมันกินความรู้สึก อาหารมันต้องมีการดำรงชีวิต ไม่อย่างนั้นใจอยู่ไม่ได้

นี่อาหาร เห็นไหม อาหารคำข้าวของเราเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย นี่กินด้วยความอยาก กินด้วยความจำเป็น เวลามันหิวกระหายนี้เราอยากมาก ความอยากเราหามา เราเสพด้วย เรากินด้วย ตัณหาความทะยานอยาก แต่เวลาถ้าเราไม่มีละ โรคหิวนี้มันบีบคั้นนะ แล้วทุนนิยม เห็นไหม เอาความหิวนี้มาตีเป็นมูลค่า มูลค่าของความหิว ยิ่งถ้าหิว ยิ่งกระหายใช้ไหม มูลค่าของอาหารมันจะเพิ่มขึ้นๆ ยิ่งมูลค่าใจ นี่โลกเป็นอย่างนั้นนะ โลกถึงเวลาเอารัดเอาเปรียบกันนี้เอารัดเอาเปรียบมาก

แต่ถ้าเป็นธรรม เห็นไหม สมัยพุทธกาลนะ เศรษฐี มหาเศรษฐี เขามีโรงงานของเขา โรงงานหน้าบ้าน โรงงานเขาจะให้บรรเทาความหิวของคนอื่น บรรเทามันเป็นทาน ทานอย่างนี้มันเป็นประโยชน์กับโลก ถ้าใจเป็นธรรมมันจะให้เป็นการทาน แต่ทางทุนนิยมเขาพูดอย่างนั้นไม่ได้ ทำธุรกิจไม่มีการกุศลหรอก ทำธุรกิจมันก็ต้องมีกำไรขาดทุน

ใช่ มีกำไรขาดทุน แต่ถ้าใจมันเป็นธรรมนะ ถึงเวลาควรได้มันก็ได้ ถ้ามันถึงเวลาควรเขาไม่ตัดดวงผลประโยชน์ของเขาใจ นี่โลกปัจจุบันนะ แล้วคูสิเวลาสัตว์มันหิวกระหายของมัน มันตะครุบเหยื่ออะ แล้วถึงเวลามันไม่มีอาหารกินมันต้องยืนตายนะ มันอดตาย มันอดตายที่สัตว์ป่า มันออกมาจากป่ามาหาอาหารกัน มาทำพืชเกษตรของเขามันเพราะอะไรละ? ก็มันหิวใจ

เรารุกเข้าไปในที่ของเขา มันหิวของมัน มันก็ต้องหาของมัน เห็นไหม มันหาของมัน แล้วเวลาเราเป็นมนุษย์ละ? มนุษย์เรามันมีมรรยาท มันมีกฏหมาย มันมีความละเอียด มันมีความยับยั้ง ถ้ามีความยับยั้ง เห็นไหม เราเป็นมนุษย์ เวลาหิวกระหายนี้เราทนกันเพื่อประโยชน์ทางร่างกายของเขา อะไรถ้ามันกินมากเกินไป กินมากเกินไปคือตัณหาความทะยานอยาก มันเป็นโรคอ้วน

ถ้าเป็นโรคอ้วน ความหิวมันเป็นการดำรงชีวิต แต่ถ้ามันเสพมากเกินไปมันก็เป็นความผิด มัน
เป็นความผิดเพราะมันเกิดโรคเกิดภัย

ถ้าเราวชเป็นพระเป็นสงฆ์ เราเป็นพระ เราเป็นนักรบ นี้อคนนอนผ่อนอาหารมันหิว
ไหม? มันก็หิวนะ โลกเขาหิวกัน เขาเสพกันเพื่อพ้นจากความหิวกระหาย เรานักบวชเราถือศีล
กัน เราอดนอนผ่อนอาหารกัน อดนอนผ่อนอาหารเพราะฝืนธรรมชาติๆ ก็ความหิวมันเป็นช่อง
ทางออกของกิเลสตัดหาความทะยานอยากไป เวลากิเลสตัดหาความทะยานอยาก เห็นไหม คุณ
สัตว์สี่เวลามันหิวกระหายขึ้นมา สัตว์ที่มันกินเนื้อ มันตะปบสัตว์กินมันว่าเป็นอาหารของมัน นี่
เป็นห่วงโซ่ของอาหาร นี่เป็นธรรมชาติของเขา เขาไม่คิดถึงความเป็นโทษเป็นภัย

แต่มนุษย์เราล่ะ? มนุษย์เรา เห็นไหม ถ้าเราหิวกระหายของเรา สิ่งนี้เราเอามาเพื่อ
ดำรงชีวิต แต่การอดอาหาร การผ่อนอาหารนะ การผ่อนอาหารนี้มันหิวไหม มันหิว เพราะหิว
เป็นโรคประจำ มันเป็นอาหาร มันเป็นสิ่งดำรงชีวิต แต่เรากินพอประมาณ กินพอประทังชีวิต ศีล
๘ มันก็ไม่กินข้าวเย็น ถ้าถือศีล ๘ เรากิน ๒ มื้อ แต่ถ้าเราถือธุดงค์ ธุดงค์คือเอ้กา คือหนึ่งเดียว

ถ้าถือธุดงค์ เห็นไหม พระธุดงค์ฉันมือเดียว ฉันมือเดียวเพื่ออะไร? เพื่อให้ร่างกายมันเบา
เพื่อสิ่งต่างๆ เพราะอะไร? เพราะมนุษย์มันมีร่างกาย สัตว์ต้องมีอาหารเพื่อดำรงชีวิต มนุษย์ที่
ฉลาด อาหารของปาก อาหารของธาตุขันธ์ อาหารของร่างกายเราก็ดำรงชีวิตของเรา แต่ถ้า
อาหารของใจล่ะ? อาหารของใจมันต้องการ มันทะยานอยาก แล้วทำไมไม่เคยพอ ตัณหาสั้นฝั่ง
ตัณหาสั้นฝั่งต้องเอาศีลมากางกั้นมัน ถ้าเอาศีลมากางกั้นมัน แล้วเราจะให้จิตมันสงบ ให้มันเป็น
อาหารที่เป็นทิพย์

อาหารที่เป็นทิพย์ เห็นไหม ถ้าเราจิตสงบเข้ามา นี่จิตมันสงบในตัวมันเอง ถ้าสงบในตัว
มันเอง การกระทำอย่างนี้มันต้องมีเหตุมีผล มีการกระทำ นี่ถ้าเราทำไม่สมประโยชน์เรา เราถึง
อดอาหาร เราถึงผ่อนอาหาร การผ่อนอาหารนี้หิวไหม? หิว หิวแต่มันมีสติจะ มีความจริง มันมี
การกระทำ มีการกระทำนี้ถ้าจิตมันสงบเข้ามาความหิวหายไปเลยนะ หิวหายไปเลยเพราะจิตมัน
ปล่อยเข้ามา ปล่อยร่างกายหมด ปล่อยทุกอย่างหมดเลย ตัวมันเองเป็นอิสระกับตัวเอง

ทำไมหิวมันหายไปไหนล่ะ? เห็นไหม มันเป็นสมมุติหมดแหละ สมมุติจริงๆ สมมุติมี
จริง ความเป็นสมมุตินี้หิวจริงๆ นะ แต่ถ้าจิตมันปล่อย มันสงบหมด มันปล่อยหมดเลย มันก็ว่าง
จริงๆ มีความสุขจริงๆ มีความสุขมากกว่ากินอาหารอีก มีความสุขต่างๆ มีความสุขที่เรากิน

อาหารที่อิมหน้าสำราญ ความสุขอย่างนั้นนะ เพราะอะไร? ความสุขอย่างนี้ไม่ยั่งยืน ความสุขอย่างนี้เกิดจากอามิส ความสุขอย่างนี้เกิดจากใครก็แสวงหาได้

ความสุขอย่างนี้ ถ้าเรามีปัจจัยมีเงินทองของเขานี่เขาหาได้ทั้งนั้นแหละ แต่ความสุขจากจิตสงบมันต้องมีความจริงจังนะ จิตมันถึงสงบเข้ามาได้ ถ้าจิตสงบได้นะเราเป็นเอกเทศ เราเป็นเอกเทศกับโลกเขา เราอยู่กับโลกเขา โลกเขาเป็นสภาวะแบบนั้น มองโลกเขาด้วยสายตาที่เปลี่ยนไปจากเดิมเลย เหมือนกับเราไปดูเขาเล่นกีฬา เห็นใหม่ เราเป็นคนดู เราเห็นคนเล่นกีฬาเหมือนคนบ้านะ ฟุตบอลลูกหนึ่งวิ่งไล่แย่งกันเหมือนคนบ้า แต่เราไปดูแล้วมันก็มีความสุข มีความเพลิดเพลินต่างๆ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นความหิว โลกเขาหิวกันอย่างนี้ แล้วพอจิตเราสงบเข้ามา มันเห็นว่าความหิวนี้มันเป็นสมมุติ เราเห็นสภาวะแบบนั้น เหมือนถ้าเราหิว ทุกอย่างเป็นเราหมด เป็นโลกหมดมันก็ต้องวิ่งไปกับเขาเหมือนนักกีฬา แต่พอจิตมันเห็นสัจจะความจริง เห็นใหม่ มันเหมือนเราเป็นคนดู เราเป็นคนดู เราไม่ใช่คนเล่นกีฬา เราไม่เหนื่อยเหมือนเขา เราไม่ต้องไปวิ่งเต้นเล่นกระโดดเหมือนนักกีฬาที่อยู่ในสนามนั้นมันต้องวิ่งเต้น มันต้องแย่งชิงกันเพื่อผลงานของเขา

นี่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาอย่างนี้ นี่อาหาร ๔ อาหารที่มันเป็นทางโลกเขา ถ้าเราเห็นความจริงขึ้นมาใจมันจะพัฒนาขึ้นมา ถ้าใจพัฒนาขึ้นมาะ สิ่งที่พัฒนาขึ้นมามันเป็นธรรมใจ นี่ธรรมเหนือโลกๆ ธรรมนี้ เห็นใหม่ ธรรมคุ้มครองโลก ถ้าโลกมันเป็นสภาวะแบบนั้นเราก็อยู่กับโลก โลกเป็นสัจจะความจริงอย่างนี้ สัจจะความจริงมันเป็นสัจจะของมัน

สัจจะของมันเป็นอย่างนี้จริงๆ สัจจะจริงๆ เพราะอะไร? เพราะมันเป็นสมมุติ แล้วจิตเราเป็นโลกเราก็เห็นได้แค่นี้ไง พอเห็นแค่นี้ ใครจะทำสิ่งที่มันพ้นออกไปจากโลก พ้นออกไปจากการควบคุมของมัน เราว่าสิ่งนี้เป็นอรรถกถาญาณุโยค สิ่งนี้ทำตนให้ลำบากเปล่า มันเป็นการฝืนธรรมชาติ ธรรมชาติของสัตว์โลก อาหารก็คือการดำรงชีวิต แล้วเราจะไปอดอาหารเพื่ออะไร? เราจะไปทำเพื่ออะไร?

นี่มรรคหยาบ มรรคหยาบคือความเห็นของโลก ความเห็นของหยาบๆ มรรคละเอียดคนะสิ่งที่เราแบ่งปัน สิ่งที่เราใช้ประโยชน์พอสมควรแก่เรา เห็นใหม่ นี่สิ่งนี้ทางโลกเขายังเห็นคุณประโยชน์เลย แล้วถ้าร่างกายของเรามันไม่มีธาตุกตัญญู ก็คือความอิมหน้าสำราญ คือร่างกายที่

มันมีพลังงานมากเราไปฝืนมัน ฝืนให้มันปล่อยวาง นี่มันก็ทำให้งานต้องหนักขึ้น เพราะพลังงานมันหลุดลากลไป แต่ถ้าพลังงานมันอ่อนตัวลง นี่พลังงานกิเลสไง เราตัดทอนกิเลส

ชุดงควัตรเป็นการขัดเกลากิเลส ขัดเกลาคือมันอ่อนลง มันมีช่องทางมากขึ้น ช่องทางในการทำความดี แต่กิเลสมันไม่ชอบ มันชอบการสะสม มันชอบความสะดวกสบายของมัน กิเลส เห็นไหม ตัดทอนความทะยานอยาก นี่ถ้าเราเห็นสภาวะแบบนี้ เห็นว่าสิ่งที่มันกระชากลากเราไป นี่มันลากเราไป ถ้าเป็นโลกนะ ถ้าเป็นโลกนี้ปัจจัยเครื่องอาศัยเป็นหน้าที่การงานไม่ใช่กิเลส

หน้าที่การงานของเรา หน้าที่การงานแต่มันคิดเกินเลย คิดฟุ้งซ่าน คิดสิ่งที่มันเป็นไปไม่ได้ อันนั้นเป็นกิเลส สิ่งที่เป็นกิเลสนะคือมันล้นฝั่ง แต่ถ้าเป็นความจริง มันเป็นความจริงมันจะมีกิเลสที่ไหน? ถ้าเป็นกิเลส เห็นไหม ทำไมพระยังบิณฑบาตล่ะ? ทำไมพระยังต้องมีการรักษาล่ะ? ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีหมอชีวกเป็นหมอประจำพระองค์ล่ะ? นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไปหาหมอนะ ก็ให้หมอรักษาเหมือนกัน การรักษานี้การดำรงชีวิตเหมือนรถเรา เราเดินทาง รถเราถ้าอย่างรั้ว น้ำมันหมด หรือไฟเสีย เราก็ต้องซ่อมบำรุงไปใช่ไหม?

นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตของเราเราดำเนินอยู่ สิ่งใดที่มันบกพร่องเราก็ต้องซ่อมบำรุงมันไป ซ่อมบำรุงไป แต่ซ่อมบำรุงไปแบบผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ขับรถไป เราขับรถไปถ้าน้ำมันหมดหรือรถเสีย นี่เรารู้ว่ารถเสียนะ มันก็เดือดร้อนอยู่แหละ แต่มันไม่ไปทั้งตัวใจ แต่เด็กที่ไปกับเรามันจะร้องไห้ มันไม่พอใจหรอก เพราะรถมันก็ไม่มီးอะไรชำรุดไปมันเสียได้อย่างไร? มันจะร้องไห้ของมัน มันจะคิดค้นของมัน มันจะให้ไปสมดังใจปรารถนา

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าใจมันมีคุณธรรมมันเหมือนผู้ใหญ่ เหมือนผู้ใหญ่คือเราเข้าใจใจ เราศึกษาธรรม เราเข้าใจธรรม เราว่าสัจจะความจริง ชีวิตเป็นอย่างนี้ นี่สุข-ทุกข์เป็นอย่างนี้ หน้าที่ภาระ เห็นไหม คนมั่งมีศรีสุขก็ทุกข์ไปอย่างหนึ่ง คนทุกข์จนเข็ญใจก็ทุกข์ไปอย่างหนึ่ง คนขัดสนก็ทุกข์ไปอย่างหนึ่ง ทุกข์ทั้งนั้นแหละ แต่ทุกข์อย่างนี้มันเป็นสัจจะ มันเป็นความจริง ถ้าเราบริหารจัดการมัน เราเข้าใจมัน บริหารจัดการมันแล้วแบ่งเวลา แบ่งเวลามาค้นคว้าหาตัวเอง แบ่งเวลามาเพื่อเอาจิตนี้ไว้ในอำนาจของเรา

เราเอาจิตไว้ในอำนาจของเราะ ในการประพฤติปฏิบัติ อุตตา หิ อุตตโน นาโถ คนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนเท่านั้นเป็นคนที่รักษาตน คนอื่นนะก็แค่ชี้นำ แคบอก เห็นไหม หมู่คณะ นี้คบ

บัณฑิตเป็นหมู่คณะที่ดี ชักนำคนไปในทางที่ดีๆ ชักนำไปทางที่ดี ชักนำไม่ใช่ความจริง ชักนำแล้วเราทำได้ไหม? คุณติเรชักนำเพื่อนฝูงมาว่าที่นั่นดีๆ ไปถึงก็บอกว่าเอ็งพากูมาทำไม? เขาไม่พอใจเลย อย่างนี้ก็มี การชักนำ เราชักนำเขา เขาจะเห็นจริงเห็นจังกับเราไหม? การชักนำแล้วเขาจะประพฤติปฏิบัติได้จริงจังกับเราไหม?

การประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่ นี่มันถึงว่าอยู่ที่บุญกุศลใด คนที่มีบุญกุศล บุญกุศล หมายถึงว่าเขาวัวปัญญา เวลาพูดถึงธรรมมันสะกิดใจนะ พูดถึงสัจจะความจริงมันสะเทือนหัวใจเราเอง หัวใจเราเองมันสะเทือนใจ เขาทำกันอย่างนั้นทำไมเราทำไม่ได้ เขาทำอย่างนั้นก็เพื่อประโยชน์อะไร? นี่มันได้คิดย้อนกลับมาถามตัวเอง ถ้าเราได้คิดย้อนกลับมาถามตัวเอง นี่มันเป็นประโยชน์กับเรานะ แต่ความจริงมันไม่ย้อนถามตัวเองเลย มันให้ค่าในทางลบเขาเลยว่่าสิ่งนั้นผิด สิ่งนั้นผิด มันไม่แสวงหาความจริง

ธรรมทั้งหลายมาจากเหตุนะ ถ้ามันไม่มีคุณค่า ไม่มีประโยชน์สิ่งใดเลย ทำไมภคัตริย์ยังออกบวชล่ะ? ทำไมคนเขายังออกแสวงหา ออกบวชนี้ออกบวชเพื่ออะไร? ออกบวชเพื่อแสวงหา สัจจะความจริงในใจนะ สัจจะความจริงในใจนี้แหละ เพราะใจมันทุกข์ ใจมันต้องแปรสภาพ มันต้องเปลี่ยนแปรสภาพไปตลอดเวลา ใจมันทุกข์ แล้วสิ่งที่ทุกข์นี้เอาสิ่งต่างๆ เข้ามาเหมือนเราเจ็บไข้ได้ป่วยเลย แล้วก็เอายาแดงมาทาไว้เท่านั้นแหละ

นี่สิ่งนี้โลกเป็นอย่างนี้ มีความสุขเอามาปรนเปรอกันเท่านั้นแหละ มันเป็นเรื่องชั่วคราว เรื่องที่เป็นไปไม่ได้ สิ่งนี้มันเป็นความจริงอย่างนี้ นี่เพียงแต่ที่เราสร้างบุญสร้างกรรมมาเท่านั้นแหละ ถ้าสร้างบุญสร้างกรรมมาชีวิตเรามันราบรื่นหน่อย มันก็มีสภาวะราบรื่นหน่อย มันเกิดมานะโลกนี่คือละคร เกิดมาให้เราได้โอกาสได้แสวงหาของเรา

แสวงหาจริงๆ เกิดมาเพื่อแสวงหา แสวงหาอะไร? แสวงหาทรัพย์ภายนอกคือแสวงหาปัจจัยเครื่องอาศัยจากภายนอก แสวงหาทรัพย์จากภายใน อริยทรัพย์จากภายในมันเป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรมสิ่งที่เก็บไม่ได้ คุณติแก้ว แหวน เงิน ทอง เราไปเก็บไว้ในตู้เซฟ เห็นไหม มันต้องมีวัตถุเก็บวัตถุใช่ไหม? สิ่งที่เป็นนามธรรมนี้บาปบุญคุณโทษมันติดแนบไปกับใจ เพราะใจมันเป็นนามธรรม

ใจเป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรมกลับมืออยู่ กลับคงที่ คงที่เพราะอะไร? เพราะนามธรรมมันเป็นสันตติ มันเกิดดับตลอดเวลา ธาตุที่มีชีวิต สสารธาตุมันแปรสภาพ มันหมด

วาระมันเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นไป บดขยี้ไป คูตืออย่างเพชร นิล จินดา บดแล้วละเอียดเป็นผง เป็นฝุ่นไป

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นวัตถุมันทำลายได้นะ แต่ความรู้สึกทำลายกันไม่ได้ ฆ่าคนนี่ฆ่าได้ แต่ชีวิต ฆ่าได้แต่ชีวิตนี้ แต่ฆ่ากิเลสไม่ได้ ฆ่าหัวใจไม่ได้ ฆ่าความรู้สึกไม่ได้ แต่ธรรมะนี่มรรคญาณมันเข้าไปกรอง เข้าไปทำลาย เข้าไปชำระให้มันสะอาดได้ สิ่งที่ทำให้สะอาดมันอยู่ที่ไหน? นี่เราศึกษาที่นี้ นี่อาหารของใจ สิ่งที่เป็นนามธรรมที่มันคงที่ สิ่งที่เป็นนามธรรมแล้วมีอยู่ สิ่งที่เป็นวัตถุไม่มีหрок มันเป็นอนิจจังหมด แต่สิ่งที่เป็นนามธรรมนี่นิจจัง นิจจังคือมันมีอยู่ มันรู้สึกอยู่ตลอดเวลา

รู้สึกนะ ไปเกิดที่ไหนมันก็รู้สึกๆ ความรู้สึกนี้มีอยู่ ถ้าชีวิตมันเกิดแล้วรู้สึกตลอดไป เวลามันตายไปนี่ซากศพเผาไฟมันก็ไม่ร้อน ซากศพไม่เคยต้องการอาหาร ซากศพไม่ต้องการสิ่งใดเลย แต่หัวใจที่มันเป็นบุญกุศล ที่มันตายออกไปจากร่างกายมันยังแสวงหา เห็นไหม เรามาทำบุญกุศลกันเพื่ออะไร? เวลาคนเกิดคนตายทำบุญกันทำไม? อุทิศส่วนกุศลๆ อุทิศส่วนกุศลที่ไหน? อุทิศส่วนกุศลจากความรู้สึก จากหัวใจ หัวใจดวงหนึ่งยกให้อีกดวงหนึ่ง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เธออย่าร้องไห้ อย่าเสียใจ ญาติพี่น้องเราเสียไปแล้วอย่าร้องไห้อย่าเสียใจเลย เพราะสิ่งนี้เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง ให้ทำบุญกุศล แล้วทำคุณงามความดี แล้วเอาความดีนี้ส่งถึงกัน”

“คิดถึงพ่อ พ่ออยู่กับเจ้า คิดถึงแม่ แม่อยู่กับเจ้า”

แม่ก็อยู่กับเรา เรานี่คิดถึงแม่ แม่ก็อยู่กับเรา คิดถึงแม่ เห็นไหม แม่ก็คิดถึงเราเหมือนกัน ความคิดนี้ถึงกันแต่มันอยู่คนละมิติ อยู่คนละมิติเพราะตายไปแล้วมันอยู่ในสภาพอันหนึ่ง นี่ใจไม่เคยตายนะ ใจไม่เคยตายหрок สายบุญสายกรรม เราเกิดเป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นลูกกันมา ญาติพี่น้องเกิดกันมามีบุญมีกรรมมาทั้งนั้นแหละ กรรมดีเกิดมาแล้วส่งเสริมเป็นในทางที่ดี แต่กรรมที่ไฟล์กันมา เกิดมาแล้วก็มาบาดหมางกัน มาทำให้เจ็บปวดเหมือนกัน

คูตือเวลาเราครองเรือนชีวิตคู่ เห็นไหม ชีวิตการครองเรือน การครองเรือนคือการครองหัวใจ คู่ทุกข์-คู่ยาก คู่สร้าง-คู่สม คู่เวร-คู่กรรม นี่เวลามีคู่ นะ ถ้ามีคู่กันไป ถ้าคู่ของเราดี แล้วทำไม

ต้องมีคู่ล่ะ? โลกนี้เป็นของคู่ก็เป็นอย่างนี้แหละ ธรรมชาติเป็นอย่างนี้ เพื่ออะไร? เพื่อดำรงเผ่าพันธุ์ แต่เวลานอกขั้วมบารมี เราออกมาประพฤติปฏิบัติเนกขัมมะ

เนกขัมมะบารมี เห็นไหม เนกขัมมะคือหนึ่งเดียว คือสิ่งที่เป็นพรหมจรรย์ พรหมจรรย์ไม่ใช่คู่ แยกออกมา แยกออกมาโลกก็ว่าอีกแล้ว ถ้าอย่างนี้หมดโลกก็ไม่มี มนุษย์ก็ตายหมด มนุษย์ก็ไม่มีเพราะต่างคนต่างออกมาแล้ว ไม่ต้องไปห่วง สัตว์ ๕ นีบอกอย่าฆ่าสัตว์ฯ มันไม่ฆ่าหรือ? มันฆ่าทั้งนั้นแหละ บอกว่าสัตว์ ๕ ก็ไม่ได้โลกจะไม่เจริญ กิเลสมันพุดนะมันทำอะไรไม่ได้ทั้งหมดแหละ กิเลสมันจะขวางเราไปหมดเลย

นี่กิเลสของเราเอง เห็นไหม อตุตา หิ อตุตโน นาโถ คนเป็นที่พึ่งแห่งคน กิเลสของเราเหยียบย่ำเรา แต่ถ้าเป็นธรรมขึ้นมามันเปิดได้หมดแหละ ไม่ต้องไปห่วงหรือ เพราะอะไร? เพราะเวลาเกิดเป็นโอปปาติกะมันต้องมีคู่ที่ไหนล่ะ? โอปปาติกะก็เกิดได้ กำเนิด ๔ โอปปาติกะเกิดปั๊บเป็นสมบูรณ์เลย เกิดในไข่ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในไข่ เกิดในครรภ์ นี่การเกิด เห็นไหม การเกิด ๔ การเกิดต่างๆ กำเนิด ๔ อาหาร ๔ วัฏฏะเวียนวนไป จิตมันวนเวียนไปสภาวะแบบนี้

นี่อาหารในการดำรงชีวิต อาหารของร่างกาย อาหารของใจนะ เราเกิดมาแล้วให้คิดเอง ฟังธรรมแล้วเรามาคิดว่าชีวิตนี่คืออะไร? แล้วเราดำรงชีวิตนี้อย่างไร? ดำรงชีวิตนี้มันจะทุกข์จะยากอย่างนี้ เป็นเท่านั้นแหละ เราคิดดี สมมุติว่าเรามีเงินมหาศาลเลยเราจะมีความสุขไหมล่ะ? เราก็คิดว่าสุขนะ แต่มีเข้าจริงๆ มันก็ไม่สุขหรอก มันยังเอาไปข้างหน้า เพราะคนมันคิดอนาคตตลอด

นี่เราคิดเลยว่าบ้านมี ๑๐๐ หลัง ๑,๐๐๐ หลังแล้วเราจะมีความสุข มีจริงๆ ขึ้นมานะทุกข์เกือบตาย รักษาไม่ไหว จะไปดูแลมันตายเลยนะ ตายกับมันเลย เป็นขี้ขำมัน นี่มันจินตนาการไปตลอด เห็นไหม มันไม่มีความสุขหรอก โลกมันเป็นอย่างนี้ ความจริงมันเป็นอย่างนี้อยู่แล้ว ถ้าเราเข้าใจชีวิตของเรา นี่โลกเป็นอย่างนี้ แล้วเราเกิดขึ้นมามันต้องพลัดพรากกับเรา ไม่พลัดกับเรา เราเราก็ต้องพลัดพรากกับมัน แล้วอะไรจะเป็นสมบัติของเรา? มันก็มีอริยทรัพย์จากภายในนี่เท่านั้นจริงๆ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ก่อนหมดแล้วพุทธวิสัย มีบุญกับบาปเท่านั้นแนบกับใจเราไป ไปกับใจเรานี่บุญกับบาปเท่านั้น ไม่มีอะไรเลย โลกนี้วัตถุมันมีอยู่แค่นี้ แล้วถ้าเรามีมรรคญาณเข้ามาทำลายกิเลสมันสิ้นออกไปแล้วนะ โอ้โฮ มันพ้นจากวัฏฏะ

ในศาสนาพุทธนี่ศาสนาแห่งปัญญา แล้วปัญญาอย่างนี้เกิดขึ้นมาในหัวใจเรานะ เราเกิดมาแล้วไม่เสียชาติเกิด เกิดมาพบพุทธศาสนา เหมือนกับพระพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เราเป็นเจ้าของศาสนา เรามีโอกาสในศาสนา แต่เราเข้าไปในห้างสรรพสินค้าแล้วเดินออกมาเมื่อเปล่าใจ เราไม่มีอะไรติดมือเรามาเลย

นี่ก็เหมือนกัน เกิดมาในชาตินี้ ในศาสนา แล้วภาวนาแล้วไม่มีอะไรติดมือเราไปเลย ออกจากห้างสรรพสินค้าไป ออกจากศาสนา คือตายไปจากมนุษย์ ไม่มีอะไรติดหัวใจไปเลย นี่คิดดูสิ แล้วเราจะทำอย่างไร? เราจะเอาจริงเอาจังไหม? ถ้าเอาจริงเอาจังมันจะเป็นประโยชน์กับเรานะ นี่ถ้ามีจิตใจ มีสติ มีครูบาอาจารย์ มีหมู่คณะ เห็นไหม มีหมู่คณะนำทางไปที่ดี นี่คบบัณฑิต บัณฑิตจะพาไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าคบบัณฑิต คือคบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประเสริฐที่สุด ถ้าคบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะพาไปนิพพานให้หมด นี่เราไปคบบใครล่ะ? เราคบบพาล คบบพาลก็พาลในหัวใจของเรา มันไม่เอา ทำความดีมันไม่เอา ถ้าสำมะเลเทเมามันชอบ แล้วไปคบบพาลข้างนอกมันก็พากันไป ติดในโลกมันก็ไปกับโลก มันก็จมกับโลก เห็นไหม คบบัณฑิตหรือจะคบบพาล ในมงคลชีวิต ถ้าเราคบบของดี นี่ศาสนาทำให้เราดี เรามีสติสัมปชัญญะ เราจะเป็นคนดีเพื่อเราเอง เอวัง